

Gazdasági program 2024 – 2029 koncepcionális megközelítései

A Gazdasági Bizottság és a Képviselő-testület márciusi munkaterve tartalmazza a 'Gazdasági program' tárgyalását.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 116.§-a írja elő a gazdasági program elkészítésének kötelezettségét:

- (1) A Képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit 'gazdasági programban', fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat a felelős.*
- (2) A 'gazdasági program', fejlesztési terv a Képviselő-testület megbízatásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól.*
- (3) A 'gazdasági program', fejlesztési terv helyi szinten meghatározza mindazokat a célkitűzéseket és feladatokat, amelyek a helyi önkormányzat költségvetési lehetőségeivel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti és gazdasági adottságok átfogó figyelembe vételével a helyi önkormányzat által nyújtandó feladatok biztosítását, színvonalának javítását szolgálják.*
- (4) A 'gazdasági program', fejlesztési terv – a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel összhangban – tartalmazza, különösen: az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására szolgáló fejlesztési elképzeléseket.*
- (5) A 'gazdasági programot', fejlesztési tervet a Képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül fogadja el. Ha a 'gazdasági program', fejlesztési terv az előző cikluson túlnyúló, úgy azt az újonnan megválasztott 'képviselő-testület az alakuló ülését követő hat hónapon belül köteles felülvizsgálni, és legalább a ciklusidő végéig kiegészíteni vagy módosítani.*

Fentiekben idézett tv-nyi szövegezés szerint a 'gazdasági program' kifejezés egyszer sem önmagában, hanem a 'fejlesztési terv' szóhasználatával együtt szerepel. Ebből következtethetően, a fejlesztés, a fejlődés célja tekinthető az önkormányzati gazdaság kulcsterületének.

Konkrét strukturális és tartalmi elvárások a hatályos jogszabályból nem olvashatók ki.

A nagymarosi 'gazdasági program' összeállításában támaszkodunk az SZMSZ (7/2024. (X.9) vonatkozó rendelkezéseire, ill. a 'petrovics – jung választási program'-ra, jelenleg már, mint cselekvési tervre.

(Releváns jogszabályi rész a helyi rendeletből:

7/2024. (X.9.) SZMSZ-ből:

2.§ (6) A Képviselő-testület döntései során a város működtetésének fenntarthatóságát, a középtávú stratégiai célkitűzésekből levezetett gazdasági program teljesülését tartja szem előtt társadalmi, környezeti, valamint gazdasági szempontok alapján.

15. § (2) Az előterjesztésnek tartalmaznia kell:

j) az előterjesztéstől függően a középtávú stratégiai célkitűzéseknek és a gazdasági programnak való megfelelést, illetve eltérés esetén az indokolást.

63. § (1) Az önkormányzat saját erős fejlesztéseihez közép- és hosszútávon tervezett gazdasági program és fejlesztési terv alapján nyugvó, költségeiben irányított és végrehajtási folyamatában kontrollált gazdálkodási tevékenységeket végez. Közszolgáltatásait eredményhatékonyan végzi.

63.§ (3) Az önkormányzat évente meghatározza költségvetését az irányadó jogszabályok figyelembevételével. Az éves költségvetés készítését a településfejlesztési koncepció, a gazdasági program, a közép- és hosszútávú vagyongazdálkodási tervek és az éves tervezéshez készülő, polgármester által jegyzett tervezési irányelvek alapozzák meg.

SZMSZ 3. sz. melléklet: A Gazdasági Bizottság feladata:
a gazdasági-társadalmi környezet és feltételrendszer helyi szempontjai alapján előterjesztést készít a gazdasági program testületi elfogadásához.)

A 2024. évi választási kampányban együttműködő, majd a választásban nyertes Polgármester és a javaslatára a Képviselő-testület által megválasztott Alpolgármester részéről hitelességi kérdés kell, legyen, hogy a választási programelemek (ígéretetek), a 'gazdasági program' tartalmában már vállalásként jelenjenek meg.

A nagymarosi Önkormányzat utoljára 2023 – ban tett KÍSÉRLETET 'gazdasági program' alkotására a 2023 – 2028 időszakra. A tervezet (több szakmai észrevételezést követően) el sem jutott Képviselő-testületi szavazásig. Ezt megelőzően a 2007 – 2013 közötti önkormányzati ciklusra készült KT által is elfogadott 'Gazdasági program'

A 2024. júniusi választást követően a feladatára készülő új Városvezetés kidolgozta és a megválasztott képviselőknek bemutatta, ill. több alkalommal megvitatta az új gazdálkodási elképzeléseit 'munkaközi' anyagként. Konszenzus volt abban, hogy a 'petrovics – jung program'-ban leírt vállalások teljesüléséhez új alapokra helyezett és következetesen teljesülő, önkormányzati gazdálkodásra lesz szükség.

A 2025. évi költségvetés már új szempontú, a Hivatal kompetens vezetői által is elfogadott, a versenyszférából adaptált kiegészítéseket / fejlesztéseket is tartalmazó folyamatban készült el (az államháztartási előírások betartása mellett).

Ez év januárjában KT határozattal elfogadásra került a 'Gazdálkodás stratégiai alapelvek' néven futó dokumentum is, mely a költségvetési és a vagyongazdálkodás területekre határoz meg irányadó kereteket. (18/2025. (I.28.) Kt. határozattal került elfogadásra)

Előző 'sorozat' részeként, koherensen íródik Nagymaros Város Önkormányzata 'Gazdasági Program' 2024 – 2029 dokumentum, mely egyben felfogható a 'petrovics – jung program' városi stratégiájából lebontott taktikai tervnek.

A 'gazdasági program' tartalmi összeállítását a 2024. októberi tényhelyzetből kiindulóan célszerű elvégezni. Az előző ciklusból következő adottságok, körülmények és következményeik nem hagyhatók figyelmen kívül, mint ahogyan Nagymaros város kondíciói sem. Figyelembe vételük megkerülhetetlen, mert hatásukkal vagy erősítik, vagy gyengítik a program teljesülését.

A tényhelyzet rögzítése nélkül a program tartalmak nem értelmezhetők; a végrehajtásban az előrehaladás nem mérhető; a 'gazdasági program' eredményessége a ciklus zárásakor objektíven nem megítélhető.

A Mötv. 116.§ (4) bekezdése utal arra, hogy a 'gazdasági programot' az Uniók költségvetési ciklus, és a vármegyei területfejlesztési tervek, ill. az adott önkormányzat stratégiai,- városfejlesztési terveinek figyelembe vételével kell kidolgozni.

A 'gazdasági program' írásakor (2025) az Uniók költségvetési ciklus, és a vármegyei program a 'delelőpontján' már túl van, időbeli érvényességük (2027) okán. Iránymutatásra a ciklusukon túlmutató 'gazdasági programban' igen csak korlátozottan vehető figyelembe.

Maradó, előző megállapításhoz kapcsolódó feladat, az esetlegesen még kiírásra kerülő, városi stratégiához illeszkedő pályázatok elnyerése (a saját erő 'nem pazarló' gazdálkodásával!!); valamint a már elnyert, folyamatban levő pályázati tartalmak (HEP, turisztikai központ) sikeres megvalósításuk (szintén hangsúlyozottan a városi stratégiához illeszkedően).

A 'gazdasági program' Nagymaros város jelenlegi helyzetéből indul ki. → Demográfia és társadalmi helyzet, a 'megörökölt' gazdasági helyzet, 'petrovics – jung program'. A 2025. évi költségvetés tartalmára (is) ráépítve, az ehhez kapcsolódó bevételi és kiadási előirányzatokhoz megfogalmazott feladatok (rendeletek újra szabályozása) eredményességét feltételezve, a program prognosztizálni fog min. 3év előre tekintéssel költségvetési kondíciókat.

Mivel a felgyorsult változások, áttrendeződések korát éljük, akár rövid időn belül is szükség lehet (szükség is lesz!) a 'gazdasági program' időközi korrigálására. Erre tudatosan kell felkészülni a programmal kapcsolatban. Előzőekből következik, min. a ciklus közepén (2027) MINDENKÉPPEN AJÁNLOTT a tartalom felülvizsgálata, az előre nem látott, de bekövetkezett változásokhoz történő megigazítása.

A program a tényhelyzeti elemzésekben kiindulva, a prognosztizált jövőbeni költségvetési kondíciók alapján átfogóan, és tematikus területekre fogalmaz meg taktikai szintű lépéseket, ahol az lehetséges konkrét tartalmú feladatokat.

A programterv arra a kérdésre ad betartandó iránymutatást, hogy a jövőbeni költségvetések készítésében 'mik kell, hogy legyenek' a prioritások ahhoz, hogy az elégséges források rendelkezésre is álljanak a Város közszolgáltatásainak lehetséges bővítéséhez, színvonalának javításához, valamint a szükséges fejlesztésekben az 'önerős' feladatokhoz.

Előzőeken túl, iránymutatást kell, hogy adjon (a nyilvánvalóan szűkülő kormányzati források rekompenzálásához) az elengedhetetlenné váló politikai lobbizási tevékenységek tartalmi meghatározásához is.

Előzőeket úgy, hogy koncentráltabban / céltudatosabban válasszuk ki a pályázati források közül a Város érdekeinek leginkább megfelelőeket.

A 'gazdasági program' tervezete az 'áprilisi bizottságira' készülhet el legkorábban. Határozott a véleményem abban, hogy a tartalmi minőség, és nem a 'feladatteljesítés kipipálása' a kitűzött cél.

Tematikus fejezetek: Gazdálkodás, költségvetés, vagyon; Turisztika, mint a helyi gazdálkodás motorja; Városfejlesztés (közlekedés, parkolás, városszerkezet); Közbiztonság; Városi identitás; Humán (intézményeink, fiataljaink, időseink). Előzőek bizottsági megvitatásra, kiegészítésre javasolt területek.

Munkamódszer:

Első lépésként (folyamatban van) a tartalmi, strukturális 'vázszerkezet' összeállítása, a gazdálkodásért felelős Alpolgármester részéről.

Következő lépésként a tematikus fejezetekbe bedolgoznak a bizottságok; (és reményeim szerint) erre felkért 'külsősök'. Ez kötelező feladat!

Záró lépésként az összeállt tartalmak szintetizálása az Alpolgármester részéről, majd innen kezdődően ÖSSZEVONT BIZOTTSÁGI (egy időben – egy helyen az összes bizottság), és ezt követően KT.

A 'gazdasági programterv' KT - elfogadott tartalma megkerülhetetlen fundamentumává válik jelen önkormányzati ciklushoz kapcsolódó stratégiák,- programtervek,- gazdasági döntések,- stb. előkészítéséhez, azok elfogadásához. Nem fiókdokumentumként készül, nem is így használjuk majd.

Összeállította: Jung Ferenc

Nagymaros, 2025.március 18